www.burmeseclassic.com

Business Interview

စာရေးဆရာအောင်သင်းနှင့် ရေကြည်ရာမြက်နုရာ

မေးမြန်းသူ - မောင်အေးအောင်

ရေကြည်ရာမြက်နုရာဟူသောဆိုရိုးစကားအတိုင်း ယနေ့ခေတ် မြန်မာလူငယ်များသည် မိမိတို့၏လူနေမှုဘဝတစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်သထက်မြင့်ဖို့ ရေခြား မြေခြားသို့ စွန့်စွန့်စားစားသွားရောက် လျက်ရှိကြရာ အပေါက်အလမ်းတည့်သည့်များလည်းရှိသလို မှန်းချက် နှင့် နှမ်းထွက်မကိုက်သူများလည်း၊ ဒုနှဲ့ဒေးပင်ဖြစ်လို့နေကြောင်း လေ့ လာတွေ့ရှိရသည်။မည်သည့်နေရာတွင်မဆို အဆိုးနှဲ့အကောင်း ဒွန်တွဲ နေတတ်သည်မှာ လောကနိယာမတစ်ခုပင်ဖြစ်ရကား အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါအရ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်များလုပ်မှသာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သည်များဖြစ်လာပေမည်။ လူငယ်တို့၏ ဘဝအာမခံချက်သည် တိုင်းတစ်ပါးသွားခြင်း၊ မသွားခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်ပါသလားမေးခွန်းသည် ယခုလူငယ်များ ရပ်ဝန်းတွင်ရေပန်းစားလို့နေပါသည်။ စင်စစ်အားဖြင့်လည်း အခွင့်အလမ်းပေါ်လာလျှင်ပေါ်လာသလို ယူတတ်မှသာရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ဤကိစ္စအပေါ်အားပေးစရာ၊ ကဲ့ရဲ့စရာတစ်စုံတစ်ရာမမြင်ပါ။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်ရေး နေကြခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ဘာပဲလုပ်လုပ်ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်သာပဓာနဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင်ပြည်ပမှာနေနေ ပြည်တွင်းမှာနေနေ မမေ့မလျော့အပ်သော သတိထားစရာဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်အချက်တို့ရှိနေမည်သာဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် လျှပ်တစ်ပြက်သတင်းဂျာနယ်အနေဖြင့် မြန်မာလူငယ်ထုအပေါ်အကြံပြုလိုသည့်အချက်များကို လူငယ် အကျိုးပြုစာပေများ ဇွဲဆက်မပြတ်ရေးသားလျက်ရှိသော စာရေးဆရာကြီး(ဦး)အောင်သင်းနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံပြီး ရေကြည်ရာ မြက်နုရာကိစ္စအပေါ်မေးသင့်မေးထိုက်သည့်အချက်အလက်များမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ဇက်တင်ဘာ(၃)ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းက ဆရာကြီးဦးအောင်သင်း၏ နေအိမ်သို့လျှပ်တစ်ပြက် ဝိုင်းတော်သားများ ရောက်ရှိခဲ့ရာ ဆရာကြီးက လူငယ်များ အပေါ်ဝေမျှပေးလိုသည့်အချက်များကို စေတနာ၊ မေတ္တာဖြင့်ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောကြားပေးခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာတွင်စာရှုသူများကို စကားပလ္လင်ခံလိုသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ မိမိတို့အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော ဆရာ လွမ်းဝေနိုင်နှင့်မိမိသည် တစ်ချိန်က ဆရာကြီး၏တပည့်ကျောင်းသားများဖြစ်ခဲ့သဖြင့် အမေးအဖြေပုံစံတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးသည့်သဘောနှင့် 'မင်းတို့'၊ 'ငါတို့' ဆိုသောနာမ်စားအသုံးအနှုန်းများပါဝင်နေပါသည်။ ထိုအချက်ကို စာရှုသူအနေဖြင့် ယောနိသောမနသိကာရ သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာနားလည်ပေး၊ နှလုံးသွင်းပေး၍ သက်ကြီးစကားသက်ငယ်ကြား သည့်နှယ် အောက်ပါအတိုင်းလေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ပါရန် မေတ္တာရပ်ပါကြောင်း။

ဆရာကြီးခင်ဗျား . . . နိုင်ငံခြားထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရတဲ့သူတွေမှာ ဦးနောက်နဲ့ အချိန်အရင်းအနှီး ဘယ်လိုရှိမလဲ။ အချိန်မှာအရွယ်ပါတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒါ ဘယ်လိုသဘောပေါက်ရမလဲ။

အရင်းအနှီးမှာအရွယ်ပါ ပါသွားတဲ့အတွက်နိုင်ငံရပ်ခြားအလုပ်သွားလုပ်တဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ ဟိုမှာကြာပြီးပေါ့ဆ နေမိရင် သူ့အရွယ်ကပြန်ရနိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ အချိန်ကျတော့လည်း ဟိုမှာငါးနှစ် အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် တစ်ခုခုအချိန်ရ အောင်၊ အရင်းအနှီးရအောင်လုပ်နိုင်ရင်လုပ်၊ မလုပ်နိုင်လို့ ငါးနှစ်ကြာလို့ပြီပြန်လာရင် မြန်မာပြည်မှာသူကသူစိမ်းပြန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ့်သူငယ်ချင်းတွေကလည်း ဘယ်သူကဘယ်မြို့ရောက်ကုန်မှန်းမသိဘူး။ ဒီကလုပ်ငန်းတွေကလည်း ပုံစံပြောင်းကုန်ပြီ။ ကိုယ် ထွက်သွားတဲ့အချိန်နဲ့ဘာမှမဆိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့သူ့မှာယောင်လည် . ယောင် လည်နဲ့ဖြစ် ပြန်ရော။ ဖြစ်တော့ ပိုက်ဆံရှာပြီးနောက်တစ်ခါထပ်ထွက်ဖို့ပဲ သူတတ်တော့တယ်။ အဲဒါသိပ်သတိထားရတယ်။ ကြောက်ဖို့ကောင်းတာက အရွယ်ဆိုတာပြန်မရတော့ဘူးဆိုတာပဲ။ နောက်တစ်ခါ နိုင်ငံခြားပြန်ထွက်တော့လည်း သူ့အသက်(၃၀)ဖြစ်နေပြီဆိုတော့ ဟိုကသိပ်မခန့်ချင်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်ကုန်တာတွေပြောတာ။ အဲဒီတော့နှစ်ဘက်ကြား ထဲမှာ လွတ်သွားတတ်တယ်။

ပြောချင်တာက သူကနိုင်ငံခြားမှာ ငါးနှစ်ကြာတယ်ဆိုရင် ငါးနှစ်အတွင်းမှာ ဒီမှာအများကြီး ပြောင်းတယ်။ ပြောင်းတယ်ဆိုတာ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်တင်ပြောင်းတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ပါပြောင်းတာ။ ဥပမာ–သူ့နှမက အိမ်ထောင်ကျချင်ကျမယ်။ သူ့အဖေကသေရင်သေမယ်ပေါ့။ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကိုကပြောင်းသွားတာ။ ပြောင်းသွားတဲ့ အခါကျတော့မှသူကပြန်ဝင်တော့ တကယ့်ကို ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည်ပြန်လာတာဖြစ်ပေမယ့် တကယ့် Foreign Land ကိုရောက်လာသလိုဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တော့ သူကဒီမှာမလုပ်တတ်တော့ဘူး။ မလုပ်တတ်တော့ပိုက်ဆံ အရင်းအနှီးရှာ၊ နောက်တစ်ခါပြန်ထွက်။ အဲဒီအခါမှာ သူ့အရွယ်ကလွန်သွားပြီ။ အဲဒါကြောင့် အရွယ်ဆိုတာ သိပ်သတိပေးရတယ်။ သိပ်ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်။ မျက်စိအောက်တွေ့ဖူးတာပဲ။

ဟိုကိုသွားရင် ငွေကြေးအရင်းအနှီးရော၊ ဦးနှောက်အရင်းအနှီးရောသုံးရတာကိုး။ ဒီကနေထွက် သွားလိုက်တော့ သူပညာသင်ထားတဲ့ဦးနှောက်ကို ဟိုကအဆင်သင့်ခူးပြီးသား။ ခပ်ပြီးသားယူသုံးလိုက်တာပဲ။ အဲဒီဦးနှောက်အရင်းအနှီးက ဟိုမှာကိုယ်ကပေးဆပ်ရတာ။ ကိုယ်ကရောင်းစားရတာ။ ရောင်းစားတဲ့အခါကျတော့ ဦးနှောက်အရင်းအနှီးကို ရောင်းစားနေတဲ့အတောအတွင်းမှာ ကိုယ့်ဦးနှောက်အရင်းအနှီးကိုထပ်ပြီးတိုးပွားအောင်မလုပ်နိုင်လို့ရှိရင် ဟန်မကျ တော့ဘူး။ ဥပမာဆိုပါတော့ . . ဟိုမှာသင်တန်းတွေဘာတွေနဲ့ တကယ်ကိုနား ချိန်မရှိလောက်အောင် အလုပ်လုပ်ရ တယ်ဆိုရင် မသိဘူးပေါ့။ အဲဒီမှာဆည်းပူးရမှာပေါ့။ ကိုယ့်ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးသထက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆည်းပူးနေ ရမှာပေါ့။ ဟိုမှာ တချို့ဆိုရင် စာမေးပွဲတွေဘာတွေဆက်ဖြေတယ်။ အဲဒီလို ဦးနှောက်အရင်းအနှီး။ အခုမြင်တာက သိန်း(၃၀) ကုန်တယ်၊ သိန်း(၂၀)ကုန်တယ်စသည်ဖြင့် ငွေရင်းနှီးတာကိုပဲမြင်တာကိုး။ မင်းကို ဒီအသက် အရွယ်အထိ မင်းသင်ခဲ့တဲ့ ပညာကနည်းတာလားပဲ။ တကယ်လို့ မင်းဘွဲ့ရပြီးသားဆိုရင် မင်းရဲ့ပညာသင်ခဲ့တာက (၁၅)နှစ်၊အနှစ်(၂၀) ကြာပြီ။ အဲဒီအရင်းအနှီးကြီးကို ကိုယ်ကပေးလိုက်ရတာ။ ပြီးတော့အဲဒီအရင်းအနှီးကရပ်သွားသလား။ ဆက်ပြီးတိုး နေသလား ဆိုတာ အဲဒါမင်းအပေါ်မှာတည်တယ်။ ဟိုမှာသွားပြီးနေတယ်ဆိုရင် ဆက်ပြီးဆည်းပူးနိုင်ရမှာပေါ့။

ဟိုမှာအလုပ်လုပ်ရင်းနားချိန်မရှိအောင် over time နဲ့ ဘာနဲ့ဆိုင်းတော့ အလုပ် ချိန်ပြီးရင်ဖလက်ပြသွားပြီ။ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင် ဟိုသွားဒီသွားပေါ့။ သောက်ကြစားကြ . . . အဲဒီလိုဖြစ်ကြတာပေါ့။ ပြီးတော့ အခုမင်းတို့ အင်တာနက်ကနေ chatting တို့၊ ဂိမ်းတို့ပါပေါ့။ ဒီဟာတွေမှာ ဘယ်ဟာက ကိုယ့်အတွက်အသုံးဝင်တယ်၊ မဝင်ဘူးဆိုတာ ကိုယ့်ဘဝအတွက် သေချာ မလုပ်ဘူး။ chatting တွေပဲပြောနေရင်၊ ဂိမ်းတွေပဲဆော့နေရင် မင်းတို့ဟာ ယိမ်းနွဲ့ပါးနဲ့ ငါးခုတ်နေတဲ့ကောင်တွေလို့။ ဒီဟာတွေကနေ တန်ဖိုးရှိတာ အသုံးမချနိုင်ကြ ဘူးလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဦးနှောက်အရင်းအနှီးဆိုတာအဲဒါပဲ။ ခုနကပြောသလို အင်တာနက် ကောင်းတော့ဘာလုပ်သလဲ . . . ဂိမ်းဆော့နေတယ်။ ဘာမှန်း ညာမှန်းမသိ တောင်ပြော၊ မြောက်ပြောနဲ့ chatting။ မဟုတ်တာနဲ့ အချိန်ကုန်တယ်။ မဟုတ်တာနဲ့ အချိန်ကုန်တဲ့သူတွေ လောကကြီးမှာများတာပဲ။ လူတစ်ရာမှာ သုံး၊ လေး၊ ငါးယောက်သာ ကိုယ့်အချိန်ကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးချတာ။ အခုမြန်မာပြည်မှာ အချိန်ကိုတန်ဖိုးရှိရှိအသုံးချတာ လူငယ်တစ်ရာမှာ ဘယ် နယောက်မှမရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ကိစ္စမရှိဘူး။ အဲဒီအချိန် သုံးတတ်တဲ့လူငယ်သုံးလေးယောက် လောက်ကပဲ မြန်မာပြည်ကိုခေါင်းဆောင်သွားမှာပဲ။ ဟိုကောင်တွေက နောက်က ငွေတွေလေလိုက်ကြပေါ့။ ဦးနှောက်အရင်းအနှီးဆိုတာ အဲဒါကိုပြောတာ။

နိုင်ငံခြားသွားတဲ့သူတွေ အိမ်ကိုငွေပြန်ပို့ပေးတာနဲ့ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေကြောင့် တိုင်းပြည်ဝင်ငွေအပေါ် ဘယ်လောက်ထိ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်မယ်ထင်ပါသလဲ။

ပြန်ပို့နိုင်တာနဲ့တင် တိုင်းပြည်ရဲ့ဝင်ငွေအပေါ် စဉ်းစားကြည့်ရင် ဟိုတုန်းကသင်္ဘောသားတွေပြန်ပို့ခဲ့တာ တိုင်းပြည် ဝင်ငွေထိုက်သင့်သလောက်ရတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ဒီလောက်ပြောပလောက်အောင်မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ တိုင်းပြည်ရဲ့စီးပွားရေးကြီးပြောင်းလဲ သွားလောက်အောင်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ တကယ်က တိုင်းပြည်ကသယံဇာတပဲ အားကိုး ရတာပဲ။ အဲဒါသာလျှင်ရှိတယ်။ ဆန်၊ ပဲ။ export ပေါ့။ အခုဆိုရင် gas ပေါ့၊ အရင်ကသစ်ပေါ့။ အခုသစ်က သိပ်မရတော့ဘူး။ တခြားသား၊ ငါး export တွေ . . . အဲဒါတွေကတကယ့် တိုင်းပြည်ဝင်ငွေဖွံ့ဖွံ့ဖြိုးဖြိုး ရနေတာ။ ဒီကလေးတွေအလုပ်လုပ်ပြီး ပြန်ပို့တယ်ဆိုတာရတော့ရတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သိပ်အများကြီးမဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးပြောင်းလဲသွားလောက်အောင် အကျိုးရှိလောက်အောင်မရပါဘူး။

နောက်တစ်ခုက ဆရာကြီးပြောခဲ့ဖူးတဲ့ သခင်စိတ်ထားဖို့နဲ့ သူခိုးစိတ်၊ ကျွန်စိတ်မထားဖို့ဆိုတာရှင်းပြပေးပါ။

သခင်စိတ်ထားရမယ်ဆိုတာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှာ သခင်ဆိုတဲ့စကားလုံးကိုက အဲဒီ တုန်းက အင်္ဂလိပ်ကိုသခင်ခေါ် နေရတာကိုး။ ဘုရားထူးနေရတာကိုး။ အဲဒီဥစ္စာကို ပြောင်းပြန် လှန်ပြီးတော့ သခင်ဘသောင်းက စတာပဲ။ ပိုက်ဆံပေးနိုင်းတဲ့သူက သခင်၊ ပိုက်ဆံငွေကြေးယူပြီး လုပ်ရတဲ့သူကအစေခံကျွန်လို့မသုံးဘူး . အဲဒီတုန်းက အစေခံလို့သုံးတယ်။ အဲဒီတော့ 'ဘုရင်ခံကစပြီးပြောတာထိအောင်ဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့အစေခံတွေပဲ . . . ငါတို့ သာလျှင်သခင်' ဆိုပြီးသုံးခဲ့တာ။

အခုဒီနေရာမှာ သခင်စိတ်ထားရမယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကအလုပ်လုပ်တယ်။ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်သိက္ခာကို ကိုယ်ရှိသေတဲ့သဘောနဲ့ အဲဒီလိုစိတ်မျိုးကိုထားရမယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ဟိုဟာလစ်ထား။ ဒီဟာလစ်ထားသူခိုးစိတ်ပေါ့။ ဝတ်ကျေတန်းကျေလုပ်တာကျွန်စိတ်ပေါ့။ ဆိုလိုတာက ဥပမာ–မင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ် တယ်ဆိုပါတော့။ ဒီလုပ်ငန်းကို မင်းကလခစားအနေနဲ့လုပ်တာပဲ။ သို့သော် အဲဒီလုပ်ငန်းကို မင်းကဒီနည်းနဲ့အပြင် ဒီပြင့်ဘယ်နည်းနဲ့ လုပ်နိုင်သေးသလဲလို့ ကိုယ်လုပ်ငန်းကဲ့သို့ သဘောထားပြီး ကြံစည်ပြီးတော့လုပ်သွားတဲ့သူသခင်စိတ်ပဲ။ အဲဒီလူတွေက ကြီးပွားလာတာပဲ။ သခင်စိတ်ကို အဲဒါပြောချင်တာ။

ကျွန်စိတ်ဆိုတာ ဝတ်ကျေတန်းကျေပဲ။ သူခိုးစိတ်ဆိုတာ အချိန်ရောဘာရော မျိုးစုံခိုးတာ။ အဲဒါတွေကျတော့ စာရိတ္တဘက်ပါသွားတယ်။ ကျွန်စိတ်က နိမ့်ကျတဲ့သဘောပါတယ်။ သူခိုးစိတ်က စာရိတ္တပျက်တဲ့သဘောပါတယ်။ သခင်စိတ်ကတော့ တကယ့်ကိုအကောင်းဆုံးပဲ။ ဆိုကြစို့ . . . မင်းအခု လျှပ်တစ်ပြက်တိုက်မှာလုပ်နေတယ်ဆိုတာမှာ ဘယ်လိုလုပ်လို့ရှိရင်ကောင်းနိုင်မလဲ၊ မင်းအမြဲစိတ်ကူးနေရမယ်။ မင်းဟာ ပိုင်ရှင်တော့မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ မင်းစိတ်ထဲမှာ ဒီလုပ်ငန်းကို ဘယ်လိုလုပ်ရင်ကောင်းနိုင်မလဲဆိုတာကို အမြဲတမ်းစိတ်ကူးကြံစည်နေရမယ်။ သူများတွေ ဘယ်လို လုပ်နေသလဲ။ ဒီပြင့်တိုက်က ဘယ်လိုလုပ်နေသလဲ၊ ဘယ်လိုစာအုပ်က ဘယ်လို လုပ်သလဲ၊ အဖုံးက ဘယ်လိုလုပ်သလဲ၊ ဒါတွေကို မင်းမပြတ်ကြည့် နေရ မယ်။ နိုင်ငံခြားကစာစောင်တွေကြည့်ရမယ်။ ဘယ်လိုတင်သလဲ၊ ဘယ် လိုပြင်သလဲ၊ ဘယ်ဓာတ်ပုံထည့်သလဲ၊ အဲဒါကိုကြည့်ပြီး မင်းလုပ်ငန်း အပေါ်စိတ်ဝင်စားရမယ်။ မင်းဟာပိုင်ရှင်မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်သမား တစ်ယောက်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်လုပ်ငန်းဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ စိတ်ကူးကြံစည်ပြီး လုပ်နေရင် အလိုလိုနေရင်းသခင်စိတ်ဖြစ်သွားတာပဲ။ တစ်နေ့ကျရင် မင်းကြီး ပွားလာမှာပဲ။

ရေခြားမြေခြားမှာ အလုပ်ဖိစီးမှုတွေ အဆင်မပြေမှုတွေများလာရင် လူ့သဘာဝအရ အားငယ်လာမယ်။ အားငယ်လာရင် အားကိုးရာစိတ်ထွက်ပေါက် ရှာမယ်။ ဘယ်လိုစိတ်ထွက်ပေါက်ရှာသင့်သလဲ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြေခြားမြေခြားရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ဒီလိုအားငယ်တတ်တာသဘာဝပဲ။ ဒါဟာ ဘယ်သူမဆိုပါ။ ငါလည်းဖြစ်ခဲ့ဖူးတာပဲ။ ဖြစ်ခဲ့ဖူးလို့ပဲ တစ်လောတုန်းကဆောင်းပါးလေးတစ်ပုဒ် 'ဝပ်ကျင်း' ဆိုတာရေးလိုက်သေးတယ်။ ကိုယ့်ဝပ်ကျင်းလေးကိုမခွာနိုင်တဲ့ကိစ္စပေါ့။ အဲဒီတော့အားငယ်သွားတာပဲ။ ဘယ်လောက်အသက်ကြီးကြီး ဘယ်လောက် ပညာတတ်တတ် အားငယ်တတ်တယ်။ နောက်တော့ နေသားကျသွားတော့မှသာ တဖြည်းဖြည်းကျင့်သားရတာပေါ့။ အရေးကြီးတဲ့အချက်က ဝင်လုပ်ရတဲ့လုပ်ငန်းက ကာယလုပ်ငန်းလား။ ဉာဏလုပ်ငန်းလားရှိတယ်။ ဉာဏလုပ်ငန်းဆိုရင် ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ဆက်ပြီး ဦးနှောက်အရင်းအနှီးရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရင်ရမလဲဆိုတဲ့ always learning ပေါ့။ အမြဲတမ်းကိုယ့်လုပ်ငန်းကို တိုးတက်အောင်ဆည်းပူးနေခြင်းပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကာယလုပ်သားကျတော့ အဲဒါမျိုးမလွယ်ဘူး။ မလွယ်တော့ အားတဲ့အချိန်မှာ entertainment ပေါ့ . . . ကိုယ့်စိတ်ကိုဖြေဖျော်တာ တစ်နည်းရှိတယ်။ တိုးတက်လာအောင်လုပ်တာ တစ်နည်းရှိတယ်။ အဲဒီနှစ်နည်းမှာဖြေဖျော်တဲ့ ဥစ္စာမှာမဟုတ်တဲ့နည်းနဲ့၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဖြေဖျော်တာမျိုးမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကက်ဆက်သီချင်းလေးတွေ နားထောင်တာတွေထက်လွန်သွားပြီးတော့ ဟိုတယ်တွေ၊ ကလပ်တွေလျှောက်ပြီးသွားရင်တော့ ပိုက်ဆံကုန်တာအပြင် စရိုက်နည်းနည်းပျက်သွားတတ်တယ်။ လူပေါ့ပျက်သွားတတ်တယ်။ အကောင်းဆုံးက အားလပ်တဲ့အချိန်မှာ စာဖတ်နေတာအကောင်းဆုံးပဲ။ စာဖတ်တဲ့အခါမှာလည်း စာဖတ်တာရိုးရိုးဆိုရင် လူက အလုပ်လို့သဘောမထားဘူး။ အပျင်းဖြေလို့သဘောထားသွားတတ်တယ်။

နောက်တစ်ခုကစွန့်တယ်ဆိုတာ စားရဖို့ဆိုပြီး ဟောပြောတဲ့နေရာမှာ ဆရာကြီးသုံးနှုန်းခဲ့တာရှိပါတယ်။ အဲဒါကိုဘယ်လိုသဘောပေါက်ရမလဲ။

ဟုတ်တယ်။ အဲဒါလည်းငါ . . . ခွဲသုံးခဲ့တာပါပဲ။ မစွန့်ဘဲနဲ့မစားရဘူး။ စွန့်မှပဲစားရတယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စ။ အဲဒါမှာ လူကြီးတွေမှာဖြစ်စေ၊ လူငယ်တွေမှာဖြစ်စေ၊ ကလေးပေါက်စမှာဖြစ်စေ စွန့်စားတတ်တဲ့စိတ်ကတော့ရှိတာချည်းပဲ။ တိရစ္ဆာန်တွေတောင်မှ စွန့်စားတာပဲ။ animal courage ခေါ်တာပေါ့။ ကလေးမှာလည်းစွန့်စားချင်တဲ့စိတ်ရှိတာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ကလေးကိုလက်တွဲလမ်းလျှောက်ရင်းနဲ့ နည်းနည်း သူလမ်းလျှောက်လာနိုင်ရင် သူ့ကိုလက်တွဲတာမကြိုက်ဘူး။ အတင်းရုန်းတယ်။ ပြီးတော့မှလဲချင်လဲမယ်။ အဲဒါဘာလဲဆိုတော့ သူ့ခြေထောက်ပေါ်သူရပ်ဖို့ ကြိုးစားတဲ့သဘောပဲ။ အခုပြောနေတဲ့မြေခြားမြေခြားသွားတဲ့ကိစ္စမှာ တိုင်းတစ်ပါးကိုထွက်ခွာသွားပြီဆိုကတည်းက စွန့်သွားတာပဲ။ အဲဒီတော့စွန့်ပြီးတော့မစားရဘူးဆိုရင် ဆက်ပြီးလုပ်တဲ့လုပ်ငန်းညံ့ဖျင်းလို့ပဲ။ ဟိုမှာနေရာမှားတာလား။ ကျင့်သုံးပုံမှားတာလား။ သို့မဟုတ်လုပ်ပုံကိုင်ပုံမှား တာလားမသိဘူး။ ပုံသေတာကတော့ စွန့်ရင်စားကိုစားရမှာပေါ့။ မစားရလို့ရှိရင် တစ်ခုခုမှားနေပြီ။ အဲဒီတော့ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပြန်တွက်ကြပေါ့။

အခုပညာခေတ်မှာ တချို့ပညာရေးအားမပါတဲ့လူငယ်တွေက *''ပိုက်ဆံရှာဖို့ပဲအရေးကြီးတယ်။ ပညာမတတ်လည်းဖြစ်တယ်။ ဆယ်တန်းမအောင်လည်းဘာဖြစ်လဲ . . . နိုင်ငံခြားထွက်မယ်''*ဆိုပြီး ကြွေးကြော်နေကြတာရှိပါတယ်။ ဒီအပေါ်မှာ ဆရာကြီးအမြင်ဘယ်လိုပါလဲ။

အရင်တုန်းကမလေးရှားမှာ ''ဟဲ့ . . စာကြိုးစား။ နင်အောင်လို့ရှိရင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကိုပို့ပေးမယ်'' လို့ ပြောခဲ့ကြတာ။ ဒါတကယ်ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ စင်ကာပူ ဟာ(၁၉၅၉)ခုနှစ် လွတ်လပ် ရေးရတယ်။ တို့က(၁၉၄၈)ခုနှစ်ရတယ်။ လီကွမ်ယူက သူတို့လွတ်လပ်ရေးယူခါနီးမှာတို့ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကိုလာတယ်။ သူကဘာပြောသလဲဆိုရင် ''လာမယ့်နှစ်အစိတ်၊သုံးဆယ်ကျရင် မြန်မာပြည်ရဲ့အဆင့်ကို ကျွန်တော်မီအောင်ကြိုးစားမယ်''လို့ပြောခဲ့တာ။ သူက brain drain အဖြစ်မခံတဲ့အပြင်သူ့ဆီက ကလေးတွေအကုန်လုံးကို west education အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန် အကုန်ပို့ပေးတယ်။ လီကွမ်ယူယူတဲ့ပုံစံက အနောက်နိုင်ငံက educationတွေချည်းပဲ။ ပို့ပြီးတော့ သူ့တိုင်းပြည်ကို သူပြန်လုပ်တယ်။ သူ့တိုင်းပြည်က သယံဇာတထွက်တဲ့ တိုင်းပြည်မဟုတ်ဘူး။ ရေတောင်ဝယ်သောက်နေရတာ။ ဘာမှမထွက်တဲ့အခါကျတော့ လူကိုအကောင်းစားဖြစ်အောင်လုပ်တာ။ အခုဒီက ကလေးတွေဖြစ်နေတဲ့သဘောကိုငါပြောမယ်။ သူတို့က''ဆယ်တန်းအောင်လည်းဘာဖြစ်မှာလဲ'' ဆိုတာကိုပြောတယ်။ ကောင်းပြီ။ ''ဆယ်တန်းကိုတန်ဖိုးမထားလို့မင်းအခုဘာတွေ လုပ်နေလဲ''လို့ပြန်မေးလိုက် ရင်ဘာမှပြောစရာထွက်မလာတော့ဘူး။ အဲ့ဒါပြီးတော့ကောဘာလုပ်မှာလဲ။ ကမ္ဘာ့ဇာတ်ခုမှာ စာရေးလုပ်၊ ဘာလုပ် . . လုပ်နေရတာပဲဆိုတဲ့သူတွေ ''ကောင်းပြီ မင်းကအဲ့မယူတော့ဘူးဆိုရင် မင်းကအဲဒီအဲ့နဲ့တန်းတူဖြစ်အောင် အခုဘာတွေလုပ်နေတုန်း''လို့မေးရင် သူတို့မှာအဖြေမရှိဘူး။ လမ်းသွားပြီးတော့ ဂိမ်းဆိုင်ထိုင်နေမယ်။ ဘီလီယက်ထိုးနေမယ်။ ဒါမှမဟုတ် အရက်ဆိုင်ထဲရောက်နေမယ်။ အဲဒါမျိုးတွေဖြစ်နေတာ။ အရေးကြီးတဲ့အချက်ကတော့ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်အချိန်ကိုဘယ်လိုအသုံးချလဲ။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အစွမ်းအစသိချင်ရင် သူ့ရဲ့အချိန်ကိုဘယ်လို အသုံးချကြည့်လဲ။ ဒါပါပဲ။

တရုတ်ကျတော့သူ့ရဲ့ brain drain ကို brain gainပြန်ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီအတွက်သူတို့အလား အလာက ဘယ်လိုရှိခဲ့လို့လဲ။

သူတို့ကလူဦးရေများလွန်းတော့သွားမယ်ဆိုလည်းသွားပါစေပေါ့။ ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားမှာ ဘယ်နေရာမဆိုတရုတ်ဆိုတာရှိရမယ်။ ဒါသူတို့ရဲ့policyပဲ။ ဟိုးအရင်ကလည်းဒီအတိုင်းပဲ။ any corner of the world . . . အဲဒီမှာတရုတ်ရှိမယ်။ သူကအဲဒီအတွက်နိုင်ငံခြားကို လွှတ်တာပဲ။ ပြီးတော့ပညာတတ်တဲ့သူတွေကိုပြန်စုနေတာပဲ။ အခုပြန်စဉ်းစားကြည့်ပါလား။ တရုတ်ပြည်ဟာ မော်စီတုံးခေတ်ကိုလည်းရောက်ရော အဝေးရောက်တရုတ်တွေပြန်ခေါ်လိုက်တာပဲ။ တရုတ်က အဲဒီလိုသွားတာ။ တကယ့်တကယ်မင်းတို့ပြန်တွက်ကြည့်ရင် ကွန်မြူနစ်တော်လှန်ရေးကြီးအောင်မြင်သွားလို့ မော်စီတုံးတက်လာ တော့ သူတို့ဆီမှာအတတ်ပညာရှင်ရှိမှမရှိတာ။ နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့သူတို့လူမျိုးအတတ်ပညာရှင်တွေပြန်ပြီးခေါ်ခဲ့ရတာ။ အမှန်က brainကို drain လုပ်တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ brainကို reflection လုပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီနည်းနဲ့တရုတ်ဟာ atomic energyတို့၊ ဂြိုဟ်တုလွှတ် တာတို့ လုပ်နိုင်တာပေါ့။အခုဒီကနေ နိုင်ငံခြားသွားပြီးဟိုမှာ ကူလီလုပ်ပြီးပြန် လာရုံသက်သက်နဲ့တော့ဘာပါလာမှာလဲ။

ဆရာကြီးဆိုလိုချင်တာက ဟိုမှာအလုပ်လည်းလုပ်၊ သူ့ဆီကလည်းယူလာခဲ့ပေါ့။ ဟုတ်လား။

ဒါမျိုးပေါ့။ အဲဒါမျိုးလုပ်နိုင်ရမယ်။

နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့လူငယ်တွေကိုဆရာကြီးအကြံပြုလိုတာလေး အနှစ်ချုပ်သိပါရစေ။

နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့ မြန်မာလူငယ်တွေကိုမှာချင်တာကတော့ အဲဒီနိုင်ငံခြားမှာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုးကင်းကွာနေတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ မပျက်စီးကြပါစေနဲ့။အဲဒီမှာအလုပ်လုပ်နေတဲ့အချိန်ပင်ပန်းတယ်။ ပင်ပန်းတဲ့အပန်းဖြေရင် မိမိကိုယ်ကိုပျက်စီးစေမယ့်အပန်းမျိုးမဖြေနဲ့။ အဲဒီလိုဖြေခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားရောက်နေလို့ဘာမှအကျိုးအမြတ်မထွက်ဘဲနဲ့ ပျက်စီးတဲ့သူအဖြစ်နဲ့ အဖတ်တင်ကြလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါကျရင်မင်းရဲ့အနာဂတ်က အရင်းအနှီး လည်းဆုံး၊ အမြတ်လည်းမရ။ အဲဒီလိုဖြစ်မှာပဲ။ ။

မေးမြန်းသူ - မောင်အေးအောင်

www.burmeseclassic.com